

(i) Printed Pages : 4 Roll No.

(ii) Questions : 9 Sub. Code :

8	0	1	8
---	---	---	---

Exam. Code :

1	1	0	1
---	---	---	---

B.Ed. (General) 1st Semester

(2123)

PEDAGOGY OF MATHEMATICS

(Same for USOL Candidates of 1st Sem.)

Paper : P-1.1/1.2 Opt. (XIII)

Time Allowed : Three Hours [Maximum Marks : 40]

- Note :—(1) There are **five** Units – Unit-I, Unit-II, Unit-III, Unit-IV and Unit-V.
- (2) First **four** Units, that is Unit-I, Unit-II, Unit-III and Unit-IV, have **two** questions each. Attempt one question each from Unit I to Unit-IV.
- (3) Unit V is compulsory.

UNIT—I

1. Explain types and proofs of Mathematical propositions. 8
 2. Write contribution of Ramanujan in the field of Mathematics. 8

UNIT—II

3. Discuss the general objectives of teaching Mathematics in relation to objectives of school education. 8
 4. How activity based approach helps in teaching Mathematics ? 8

UNIT—III

5. Discuss in detail the need and importance of textbook in the subject Mathematics. 8

6. Why the selection of appropriate multimedia is important ? What are the possible threats which may arise, if an inappropriate multimedia is selected ? 4.4

UNIT—IV

7. Discuss cooperative learning method in Mathematics. 8
 8. Define concept. Describe 'Concept Attainment Model' in teaching Mathematics with an example. 2,6

UNIT—V

9. (i) Merits of Analytic method. 2
 (ii) Audio-visual multimedia. 2
 (iii) Summer Programmes in teaching and learning Mathematics. 2
 (iv) Write specific objectives on the topic – Volume of a Cylinder. 2

(हिन्दी माध्यम)

- नोट :— (1) पाच पूनिटें हैं — यूनिट-1, यूनिट-II, यूनिट-III, यूनिट-IV और यूनिट-V।
 (2) पहली चार पूनिटें — पूनिट-I, पूनिट-II, पूनिट-III यूनिट-IV हैं। प्रत्येक में दो प्रश्न हैं। यूनिट-I से IV तक में से एक-एक प्रश्न करें।
 (3) पूनिट-V अनिवार्य है।

यूनिट-I

1. गणितिक प्रस्ताव के प्रकार तथा प्रमाण व्यक्त करें। 8
 2. गणित के क्षेत्र में सामानुजन के योगदान पर लिखिए। 8

यूनिट-II

3. विद्यालय शिक्षण के उद्देश्यों के संबंध में गणित के उद्देश्यों का वर्णन करें। 8
 4. गणित शिक्षण में 'गतिविधि आधारित दृष्टिकोण' कैसे सहायक है ? 8

यूनिट-III

- गणित पाठ्य पुस्तकों की जल्दीत और महत्व पर विस्तार से लिखें। 8

6. उचित मल्टीमीडिया का उपयोग कैसे महत्वपूर्ण है ? वो अनुचित मल्टीमीडिया का उपयोग हो जाए तो कौनसी घमकिया पैदा होगी ? 4,4

यूनिट-IV

7. गणित में सहयोगी शिक्षण विधि पर चर्चा करें। 8
 8. संकल्पना को गणितभित्ति कीजिए। संकल्पना प्राप्ति मॉडल को उदाहरण के साथ व्यक्त कीजिए। 2,6

यूनिट-V

9. (i) विश्लेषणात्मक विधि के गुण। 2
 (ii) दृष्ट-अव्य गल्टीमीडिया। 2
 (iii) गणित सिखाने और सिखाने के लिए समर प्रोग्राम। 2
 (iv) इस विषय पर विलिंग्ट उद्देश्य लिखें - बेतन का आपतन। 2

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

- ਨੋਟ :— (1) ਪੰਜ ਪ੍ਰਕਿਤ ਹਨ — ਯੂਨਿਟ-I, ਯੂਨਿਟ-II, ਯੂਨਿਟ-III, ਯੂਨਿਟ-IV ਅਤੇ ਯੂਨਿਟ-V।
 (2) ਪਹਿਲੀਆਂ ਚਾਰ ਪ੍ਰਕਿਤਾਂ ਜੋ ਯੂਨਿਟ-I, ਯੂਨਿਟ-II, ਯੂਨਿਟ-III ਅਤੇ ਯੂਨਿਟ-IV ਹਨ, ਹਰੇਕ ਵਿਚ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ। ਯੂਨਿਟ-V ਤੋਂ IV ਤੱਕ ਹਰੇਕ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।
 (3) ਯੂਨਿਟ-V ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

ਯੂਨਿਟ-I

1. ਗਣਿਤਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਓ। 8
 2. ਗਣਿਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਰਾਮਾਨੁਜਨ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਉੱਤੇ ਲਿਖੋ। 8

ਯੂਨਿਟ-II

3. ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਨੋਰਥਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਾਣਿਜ ਦੇ ਆਮ ਮਨੋਰਥਾਂ ਉਪਰ ਚੁਲ੍ਹਾ
ਕਰੋ। 8
4. ਗਣਿਤ ਸਿੱਖਣ ਵਿਚ 'ਗਰੀਬੀਅਧੀ ਅਧਾਰਿਤ ਦਿਸ਼ਟੀਕੋਡ' ਕਿਵੇਂ ਸਹਾਇਕ
ਹੈ ? 8

ਯੂਨਿਟ-III

5. ਗਣਿਤ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ
ਦੇਸ਼। 8
6. ਉਚਿਤ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਦੀ ਚੋਣ ਕਿਥੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ; ਜੇਕਰ ਅਲਉਚਿਤ
ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਦੀ ਚੋਣ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸੰਭਵ ਧਮਕੀਆਂ ਪੇਦਾ
ਹੋਣਗੀਆਂ ? 4,4

ਯੂਨਿਟ-IV

7. ਗਣਿਤ ਵਿਚ ਸਹਿਯੋਗ ਮਿੱਥਿਆ ਵਿੱਧੀ ਉਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 8
8. ਧਾਰਨ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਗਣਿਤ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਵਿਚ 'ਆਵਧਾਰਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਮਾਡਲ'
ਤੇ ਉਦਾਹਰਨ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 2,6

ਯੂਨਿਟ-V

9. (i) ਵਿਦੇਸ਼ੀਆਤਮਕ ਵਿੱਧੀ ਦੇ ਗੁਣ। 2
- (ii) ਦ੍ਰਿਸ਼-ਆਵਾਜ਼ ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ। 2
- (iii) ਗਣਿਤ ਵਿਚ ਸਿਖਾਉਣ ਅਤੇ ਸਿੱਖਣ ਵਿਚ ਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ। 2
- (iv) ਬੋਲਣ ਦਾ ਆਇਤਨ ਵਿਸ਼ੇ ਉਪਰ ਖਾਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਿਖੋ। 2